

Bezoekerscentrum Lauwersmeer

Globale verhaallijn (concept)

Interviews: welke verhalen mogen absoluut niet ontbreken?

- van dynamisch getijdengebied naar zoetwatermeer achter een zeedijk
- nieuwe, jonge natuur – veerkracht van de natuur (positieve verhalen)
- uniek landschap: openheid, rust, ruimte (schone horizon)
- vogelrijkdom, trekroutes (geen geïsoleerd gebied, verbinding met Waddenzee)
- bijzondere duinvegetaties (verbinding met Waddeneilanden)
- natuurbeheer, rol van het water
- hoe kun je het gebied verkennen?

Bezoekerscentrum Lauwersmeer

Globale verhaallijn (concept)

Lauwersmeer
Vogelparadijs op vroegere zeebodem

Door: Manon Laterveer – de Beer
In opdracht van Nationaal Park Lauwersmeer
12 maart 2009

Globale verhaallijn

De *globale verhaallijn* geeft de inhoudelijke aspecten van het bezoekerscentrum weer.

Behalve dat er is gekozen voor een **inhoudelijk concept**, is er een keuze gemaakt voor de **verhalen** die zullen worden verteld en hoe deze zijn **geordend**.

In de volgende stap, de *gedetailleerde verhaallijn*, zullen die keuzen verder worden uitgewerkt.

Doelstelling

Het bezoekerscentrum is de **toegangspoort** van het Nationaal Park Lauwersmeer.

Vanuit de **belevingen** die de bezoekers opdoen raken ze **betrokken** bij wat er zich in het gebied afspeelt.

Effecten op bezoeker

Na een bezoek aan het bezoekerscentrum

- heeft de bezoeker de essentie van het gebied leren kennen;
- heeft hij een goede oriëntatie van het gebied (bekendheid met voorzieningen, mooiste plekken);
- voelt hij zich gestimuleerd om het gebied zelf te gaan verkennen ...
- ... en regelmatig terug te keren naar het bezoekerscentrum (gastvrij, actueel)

Globale verhaallijn

Voor wie?

Motiefgroepen

Gezelligheid, frisse neus => natuur als 'decor', batterij opladen (ca. 60%)

=> beleving

Overigen: interesse voor gebied, vogels kijken

=> oriëntatie

Doelgroepen

Recreanten: gezinnen met kinderen, 55-plussers
Scholen (educatie)

Inhoud

'Light' => geen overdaad aan inhoud, gericht op beleving en actualiteit

Globale verhaallijn

Inhoudelijk concept => 'kapstok' voor de verhalen

Kenmerkend voor het Nationaal Park Lauwersmeer is de **weidse, waterrijke natuur**.

Die openheid heeft het gebied te danken aan zijn **herkomst uit zee**.

Na afsluiting van de Lauwerszee verloor de natuur zijn zoute karakter.

Er kwam een **vogelgebied** voor terug van wereldformaat.

LAUWERSMEER, VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

LAUWERSMEER, VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

LAUWERSMEER, VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

VOGELPARADIJS ...

Vogelrijkdom

Soorten

Aantallen

Mooiste vogelkijkpunten

**Bijzondere waarnemingen
(actualiteit)**

Nationaal Park (natuurparel)

Vogeltrek

Ligging aan Waddenzee (trekroute)

Seizoenen

Onderzoek (tellingen, Geese.org)

Weetjes over vogeltrek

... OP VROEGERE ZEEBODEM

tijdslijn ... begrijpen van het huidige landschap vanuit het verleden

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Eerste bewoners

De afsluiting

Nieuwe natuur

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Eerste bewoners

De afsluiting

Nieuwe natuur

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Geologie (bodemgesteldheid)

Stormvloed 10^e/11^e eeuw

Zeearm, rivierdelta

Zichtbaarheid:

**vanuit de lucht (geulen, prielen...)
in de bodem (schelpen, zand, zout...)
in de natuur (plantengroei)**

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Eerste bewoners

De afsluiting

Nieuwe natuur

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Eerste bewoners

Eerste bewoners ca. 550 v.Chr.

Terpen, wierden

Zeedijken

Visserij

Engwierumer Polderhuisje (1862-1958)

Landaanwinning

Herkomst gebiedsnamen

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Eerste bewoners

De afsluiting

Nieuwe natuur

... OP VROEGERE ZEEBODEM

De afsluiting

Afsluiting zeegeulen (sluizen) naar
Dokkum (1729) en Groningen (1877)

Stormvloed (1953)

Afsluiting Lauwerszee (1969)

Inrichting (o.a. aanplant bos)

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Ontstaan

Eerste bewoners

De afsluiting

Nieuwe natuur

... OP VROEGERE ZEEBODEM

Nieuwe natuur

Direct na afsluiting: massale sterfte, ontzilting (nog steeds)

Successie plantengroei (relatie met Waddeneilanden)

Ontwikkeling tot vogelparadijs (soorten komen, soorten gaan)

Huidige biotopen (open water, duinvegetatie, rietvelden, grasland, bossen), karakteristieke soorten

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waar gaat het naartoe?

Wat is het?

Waar komt het vandaan?

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waar gaat het naartoe?

Natuurstreefbeeld

Beheer op het land

Waterbeheer

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waar gaat het naartoe?

Natuurstreefbeeld

Beheer op het land

Waterbeheer

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Natuurstreefbeeld

**Natura 2000 instandhoudingsdoelen
(soorten)**

Robuust, waterrijk gebied (rivierdelta)

**Mozaïek van open water, brede
slikranden, grasachtige vegetaties,
uitgestrekte rietvelden, struwelen en
bos**

**Gradiënten (nat-droog, brak-zoet,
openheid-verdichting)**

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waar gaat het naartoe?

Natuurstreefbeeld

Beheer op het land

Waterbeheer

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Beheer op het land

**Niets doen: verruiging, verbossing
(conflict met streefbeeld, instand-
houdingsdoelen)**

Maaien (seizoen)

Begrazen (jaarrond)

- nu: Schotse Hooglander, konik
- toekomst: eland?

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waar gaat het naartoe?

Natuurstreefbeeld

Beheer op het land

Waterbeheer

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Waterbeheer

Functies Lauwersmeer:

- afvoerpunt boezemwater Friesland, Groningen, Noord-Drenthe
- bergboezem

Stijging zeespiegel + bodemdaling + veranderingen neerslagpatroon => gemaal Lauwersoog

Vervroegd bouwen gemaal (2015) ('Derde Weg')

- wisselend waterpeil
- natuurstreefbeeld

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Wat is het?

Waar komt het vandaan?

Waar gaat het naartoe?

Wat kan ik hier doen en waar?

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Oriëntatie

Mooiste plekken, beleving kernwaarden

Vogels kijken

Bijzondere planten en dieren

Seizoenen

Excursies

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Samenvattend ...

VOGELPARADIJS OP VROEGERE ZEEBODEM

Wat is het?

Vogel
rijkdom

Vogel
trek

Waar komt het vandaan?

Ontstaan

Eerste
bewoners

De
afsluiting

Nieuwe
natuur

Waar gaat het naartoe?

Natuur
streef
beeld

Beheer
op het
land

Water
beheer

Bezoekerscentrum Lauwersmeer

Globale verhaallijn (concept)

Lauwersmeer
Vogelparadijs op vroegere zeebodem

Door: Manon Laterveer – de Beer
In opdracht van Nationaal Park Lauwersmeer
12 maart 2009